GAZETA KRAKOWSKA

Nro 85.

Z KRAKOWA DNIA 24 PAZDZIERNIKA 1819. ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 16 Października.

Od dni kilku odbywały się tu ciągle w godzinach rannych pod dowództwem Jego Cesarzewicowskiey Mości, W. Xiążęcia Konstantego ćwiczenia i popisy woyska, a zawsze w obecności Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla, N. Króla Jegomości Wirtembergskiego, i Jego Królewicowskiey Mości, Xiążęcia Kumberlandyi. I tak, dnia 12 b. m. była musztra z ogniem drugiey dywizyi piechoty, dnia 13 ruszyły w pole w tymże celu gwardyie piesze i pierwsza dywizyia piechoty, dnia 14 popisywała się cała iazda, a dnia 15 artylleryia. W dniu zaś dzisieyszym wystąpią wszystkie i wszelkiey broni woyska dla ukończenia wielkich manewrów iesiennych przez rozmaite obroty ogólne. Naywyższe zadowolnienie Miłościwego Monarchy, który to kilkokrotnie w naypochlebnieyszych dla woyska wyrazach oświadczyć raczył, iest naymilszą i naychlubnieyszą dla tegoż woyska nagrodą.

Dnia 12 b. m. Nayiaśnieyszy Pan w towarzystwie N. Króla Wirtembergskiego Jego Królewicowskiey Mości, Xięcia Kumberlandyi, i Jego Cesarzewicowskiey Mości, W. Xięcia Konstantego, zwiedził w pałacu Kommissyi Rządowey Woyny, bióra woienne. Przyiął NN. Monarchów z całym składem Kommissyi JW. Zastępca Ministra woyny, Jenerał dywizyi Hauke i oprowadzał, a Dyrektorowie wydziałów okazywali Im wszystkie podziały i szczegóły służby i pracy w biórach, iako też w kwatermistrzostwie, w topografii, w archiwum, kassie, drukarni i w nowo doskonale zaprowadzoney litografii, gdzie w obecności NN. Gości rysowano naprędce rozmaite rysunki i wyciśnięto widok letniego mieszkania N. Pana w Carskiem-Siele. Wzorowy porządek, okazywana wszędzie pilność i panuiąca w naywyższym stopniu czystość, ziednały tym zaprowadzeniom zasłużone pochwały N. Pana i NN. Jego Gości, którzy dnia tegoż iezdzili dla obeyrzenia także urządzonego na nowo Kommissoryiatu woyskowego, gdzie podobnież dokładne uporządkowanie wszystkich szczegółów, zwróciło niemniey uwagę NN. Monarchów. Wspomnione wyżey bióro i zakłady zwiedzał,

także JO. Xiążę JMć Wołkoński i wielu innych przybyłych do tey stolicy Jenerałów.

Dnia tegoż około godziny 7mey wieczorem, Nayiaśnieyszy Pan przybywszy do mieszkania Jaśnie Wielmożnych Ordynatów Zamoyskich, raczył łaskawie trzymać tamże do Chrztu z Jaśnie Oświeconą Xiężną z Flemingów Czartoryską, naymłodszą ich córkę. Swięte obrządki religiyne sprawował JW. Arcy-Biskup Nominat Warszawski Hołowczyc, a dziecięciu dano na chrzcie Imie Alexandra.

Dnia wczorayszego o godzinie 11tey wieczorem, Nayiaśnieyszy Król Jmć Wirtembergski, wyiechał z tey stolicy na powrót do kraiów swoich.

Nayiaśnieyszy Pan wyrokiem swoim pod dniem 8 b. m. w Warszawie, raczył łaskawie JW. Szambelana Jana Kolumnę Zaboklickiego mianować Mistrzem Obrzędów Dworu swoiego.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z mocy Postanowienia JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego w dniu 9 m. b. wydanego, uwiadomia ninieyszem wszystkich dłużników summ Pruskiemi zwanych, iż w stosunku do zawartey w Berlinie w dniu 20 Maia r. b. między N. Cesarzem Wszech Rossyy Królem Polskim, a N. Królem Pruskim Konwencyi, wszelkie kapitały Konwencyią Wiedeńską z dnia 30 Marca 1815 Skarbowi Królestwa Polskiego odstąpione, naz d własnością pierwotnych tychże summ właścicieli stały się; z tego tedy względu Dyrekcyia Jeneralna ku Administracyi summ powyższych przeznaczona, w moc wyż z daty wymienionego Postanowienia rozwiązaną została, wszelkie zatem stosunki, iakie dotąd między Dyrekcyią Jeneralną summ Konwencyią Wiedeńską Skarbowi Królestwa Polskiego odstąpionych, a dłużnikami tychże summ zachodziły, na przyszłość całkowicie ustaią; że zaś wyż wzmiankowaną Konwencyią Berlińską: „Wszystko to co tylko w Konwencyi z dnia 30 Marca 1815 i w artykułach iey dodatkowych wzaiemnych obowiązków, i zobopolnych stosunków między wierzycielami i dłużnikami dotyczy się, utrzymanem zostało„ tedy dłużnicy summ Pruskich iedynie tylko z pierwotnemi tychże summ wierzycielami, nazad w oznaczone prawami i powyżey wzmiankowanemi Konwencyami, oraz protokółem do Berlińskiey Konwencyi należącym, opisane stosunki, wchodzą, i podług nich postępować są winni.

Celem zaś dokładnego zrozumienia stosunków, w iakich teraz w moc powyższych Konwencyy i przepisów znayduią się, Kommissyia Rządowa przychodów i skarbu, oznaymia dłużnikom to co następuie:

1) Główny Bank Berliński i Kassa Jeneralna Inwalidów, których kapitały w moc Konwencyi Wiedeńskiey, z dnia 30 Marca 1815 Skarbowi Królestwa Polskiego odstąpionemi były, zwróconemi nazad do praw swych w moc Konwencyi Berlińskiey z dnia 10 (22) Maia r. b. w tym sposobie zostały, iż od dnia ogłoszenia wyż rzeczoney Konwencyi też obydwa Instytuta, za prawdziwych właścicieli summ im należących, w obliczu prawa uważanemi bydź winny.

2) Ze zaś Skarbowi Królestwa Pol-

skiego prawa własności do summ rzeczonych aż do dnia zawarcia i ogłoszenia Konwencyi Berlińskiey należały i powyższym Instytutom w moc dopiero wzmiankowaney Konwencyi retrocedowane też prawa zostały, zaczem wszelkie wypłaty na summy rzeczone do Skarbu Królestwa Polskiego wnies one, i wszelkie Akta, wyroki i opisy legalnie co do summ rzeczonych zaszłe, o ile przeciw takowym żadne prawne środki przedsięwziętemi bydź nie mogą, ważnemi i w mocy swey niewzruszonemi zostaią; w kontynuacyi zaś będące, i nieukończone, oraz przedsięwzięcia środków prawnych, iakich prawa dozwalaią, ód dalszego dowolnego stron poparcia zawisły. We wszystkich zatem przypadkach, gdzie dłużnik lub ktożkolwiek trzeci, w drodze prawney, albo popierać rozpoczęte kroki, albo nowe rozpoczynać pragnie, obowiązanym iest, teraźnieyszych właścicieli summ rzeczonych nie zaś Prokuratoryią Jeneralną Krole: Polskiego zapozywać, wszelkie bowiem przeciw Prokuratoryi iłney bez zapozwania teraźnieyszych właścicieli przedsięwzięte kroki żadnego skutku prawnego mieçby nie mogły.

3) Summy wyż wzmiankowane, do których własności Bank i Kassa Jen: Berlińskie teraz zwróconemi zostały, uważanemi bydź winny w obliczu prawa iako własność zupełnie prywatna, i też Instytuta, w tym samym sposobie onemi dysponować są mocne, w iakim inne prywatne Instytuta, i szczególni poddani Pruscy, dawniey iuż do praw swych zwróceni, rozrządzaią swoiemi. Wolno iest także tymże Instytutom wszelkie prawem dozwolone dobrowolne układy co do summ onymże należących, z dłużnikami swemi zawierać, a nawet skoro zobopolnemu interessowi odpowiednim będzie, wolno iest oboygu stronom, hipoteczne na dobrach w Królestwie Polskiem sytuowanych zapewnione kapitały, za podobneż kapitały, na dobrach w Prusiech będących lokowane, lub też na dobra w Prusiech położone, a poddanym Królewsko Polskim należące, zamieniać.

4) Że zaś Konwencyią Berlińską wszelkie stosunki dłużników i wierzycieli dotyczące się w Konwencyi Wiedeńskiey i artykułach iey dodatkowych umieszczone w mocy swey utrzymanemi zostały, zaczem tak z mocy tegoż postanowienia, iako też z mocy przepisów protokółem do Konwencyi Berlińskiey załączonym objętych wynika co następuie:

1. iż prawa z artykułu IV. Konwencyi Wiedeńskiey 30 Marca 1815 dłużnikom summ Pruskich służące, to iest:

„ że tam nawet, gdzie dłużnicy protestacyi do Xiąg hypotecznych nie podali, excepcyie swe przeciw pierwotnym wierzycielom zanosić, i satysfakcyi swey od nich dochodzić mocni są, i że im sprawiedliwość w tym względzie wymierzoną będzie. „

w swey niewzruszoney mocy pozostaią.

2. Również prawo dłużnikom z artykułu VII. teyże Konwencyi służące, w mocy swey pozostaie, to iest:

" iż dłużnikom wszelkie upłaty bądź w gotowiznie, bądź też w furażach do skarbu lub magazynów byłego Xięztwa Warszawskiego na kapitały lub procenta summ Baiońskiemi zwanych wniesione, które legalnemi dowodami wykazać są w stanie, przez ich teraznieyszych wie-

rzycieli przyięte bydź muszą.„'

3. Ze zaś artykułem VI. Konwencyi Wiedeńskiey wzmiankowano, iż Skarb znacznych terminów ku opłacie summ onemnż cedowanych, ze względu na krytyczne okoliczności, w których dłużnicy w czasie ostatnich woien znaydowali się, dozwolić będzie musiał, i w moc wzmianki takowey Dyrekcyia Jeneralna dotychczasowa summ Konwencyią Wiedeńską Skarbowi Król. Polskie: odstąpionych, gruntując się na wyraźnych Rządu rozkazach, zapewnienie tymże dłużnikom dała, iż znacznych ulżeń od Rządu spodziewać się maią, tedy w akcie protokólarnym do Konwencyi Berlińskiey załączonym toż przyrzeczenie uzupełnionem zostało, i Władzy prawodawczey Król. Polskie: przedstawione będą środki, ku uzyskaniu ulżeń wyż wzmiankowanych dążące; dopoki atoli takowe prawem ustanowione nie zostaną, Konwencyia Wiedeńska i artykuły iey dodatkowe w ścisłem zastosowaniu się do artykułu z Konwencyi Berlińskiey iedynie za normę brane bydź winny.

4. Co do procentów zaległych od roku 1806, tedy przepis art. 3 i 4 artykułów dodatkowych Konw. Wiedeńskiey, w tym sposobie, protokółem do Kon. Berlińskiey załączonym zmoderowanym został;

A. iż połowa zaległych od roku 1806 do Bożego Narodzenia 1815 procentów, oraz dalsze należne zaległe procenta, aż do dnia ogłoszenia Kon. Berlińskiey rachuiąc, dłużnicy summ Bankowi Berlińskiemu i kassie Jen. Inwalidów należących opłacać mogą podwoynym sposobem.

a) albo dzieląc zaległości w równych ilościach, biegnącemu procentowi, to iest: ieśli dłużnik naprzykład co pół roku bieżącego procentu zł. sto opłacać ma, tedy na zaspokoienie powyższych zaległych procentów, drugie zł. sto, tak długo w każdey racie opłacać winien, dopoki cała zaległość zaspokoioną nie zostanie.

b) albo liteź całkowitą powyżey opisaną zaległość do kapitału dorachować, i takową tym samym sposobem iak i kapitał opłacić.

B. Co się zaś drugiey połowy zaległych od roku 1806 do Bożego Narodzenia 1815 procentow dotyczy, które w owczas dopiero zapłaconemi bydź miały, gdy Rządy wynagrodzą dłużnikom liweruuki w czasie woyny dostawione, tedy Bank i kassa Jen. Inwalidów tey to drugiey połowy zaległych procentów, zrzekły się; pociągane atoli nawzaiem przez Rząd nie będą, do przykładania się ku zaspokoieniu artykułem IX. Konw. Berlińskiey przeięętych ciężarow.

5. Nakoniec, iż art. 5 artykułów dodatkowych, Kon. Wiedeńskiey ściśle podług przepisu art. 2 Konwencyi Berlińskiey uzupełnionym bydź w nien, i w ogóle każdy dłużnik summ Pruskich od swego wierzyciela wprzód akt wręczenia. Art. 1690 Kodexu Cywilnego przepisany, uzyskać winien, a od dnia wręczenia takowego dłużnikowi pięć miesięcy pozostałe do zrobienia deklaracyi art. 5 artykułów dodatkowych przepisaney: przy zeznaniu deklaracyi takowey, oświadczyć się ma zarazem dłużnik, co do zaległych w poprzedzaiącym punkcie opisanych procentów, którenz obu podanych sposobów do zapłacenia zaległości tych, wybiera sobie.

Kommissyia Rządowa Przychodów i

Skarbu zwracaiąc uwagę dłużników summ Pruskich na powyższy stan nowo zawartych Konwencyią Berlińską z dnia (10) 22 Maia r. b. i protokółem do niey załączonym, obiętych umow, pozostawia im ściśłe zastosowanie się do tychże.

Działo się w Warszawie d. 14 Października 1819 r.

Minister Prezyduiący
(podpisano) *J. Węgleński.*
Sekretarz Jeneralny
(podpisano) *Kruszyński.*

Z Paryża d. 6 Października.

Wczoray dał Król Posłowi Hiszpańskiemu, Xciu Fernan Nunez, prywatne posłuchanie, na którem doniosł mu o ożenieniu się Króla Hiszpańskiego z bratanką Króla Saskiego. Potem nastąpiło zwyczayne dyplomatyczne posłuchanie.

D. 2 odbyła się u Prezesa rady Ministrów, Margr. Dessolles, tayna rada, na którą wezwanemi byli PP. Jaucourt, Beugnot, Garnier, Simeon i Royer-Collard, na którey rzecz była o nowem urządzeniu władz municypalnych i departamentowych.

Gwardyia Królewska, pułki artyleryi, jazdy i korpus inżynierów postawione są przez Ministra woyny na tymczasowym stopniu iaki przez niego był na r. 1819 oznaczony. W budżecie na rok 1820 ma bydź znaczna summa na obronę kraiu wyznaczona, i na owczas dopiero będzie woysko liniiowe do zupełności doprowadzone.

Jenerał porucznik Tarayre, który podczas teraźnieyszych obiorów deputowanym obrany został, iest autorem pisemka o sile zbroyney, które wielu znayduie czytelników. Propoauie on w niem urządzenie gwardyi narodowey do potrzeby wewnętrzney (sedentaire) gwardyi do woyny (mobile) i gwardyi do strzeżenia granic od Dunkierki do Huningen. Ostatnia wynosić ma do 50,000 ludzi, w którey pieszy i konny żołnierz służyć powinien lat 5 a artylerzysta 7.

Za Bonapartego zaczęto w Boulogne stawiać z kraiowego marmuru słupieć na 150 stóp wysokości na pamiątkę bawienia tam wielkiego woyska w r. 1805. Wzniesiono go iuż do 50 stop, sztuki na resztę były gotowe i rusztowanie stało. Kosztował iuż 250,000 Fr. a ukończenie iego kosztowałoby ieszcze było 150,000. Tymczasem rusztowanie zgniło. Rada departamentowa pragnie teraz ukończyć ten słupieć, ale nie na pierwsze iego przeznaczenie, tylko na pamiątkę wylądowania Króla do Francyi w r. 1814.

Udaiący się do wysp Filipińskich biegły w historyi naturalney Francuz, iest młody Godefroy, któremu brat towarzyszy. Z zwiedzenia tych wysp obiecuią sobie wiele korzyści, ponieważ tam ieszcze żaden Francuzki badacz natury nie postał.

Wygnańcy Hiszpańscy znayduiący się we Francyi, podali nowey Królowey Hiszpańskiey w przeieździe iey w Montpellier i Tulozie prośby o wstawienie się do Króla za niemi, aby mogli do oyczyzny powrócić.

P. Street, właściciel i pierwszy redaktor gazety Goniec, przybył tu z Londynu przez Kale.

Mówią, iż przybył do Francyi Jenerał powstańców południowey Ameryki, który chce na wzór Mac-Gregora w Anglii, zaciągać ludzi we Francyi, i t. d.

lecz mu się to nie uda, ponieważ Rząd nasz nie chce bynaymniey mięszać się do woyny w południowey Ameryce.

„Ważna nota (wyraża dziennik Sporów) którą Poseł Austryiacki, Baron Vincent, wraz z postanowieniami na kongressie Karlsbadskim, naszemu podał Rządowi, dała powód do nayśmieszniejszych wieści. Dzienniki jakobińskie usiłuią w mówić w publiczność, iż ta nota tycze się woyny między Austryią i Rossyią, do którey należenia wzywana iest Francyia. Na wzór błyskawicy rozeszła się na giełdzie ta niezgrabna wieść, do którey utwierdzenia nie zaniedbali przyłożyć się PP. Liberaliści. Sądziemy iednak, iż możemy naszych PP. Liberalistów uwiadomić, iż woyna z północą, o którey im się zawsze marzy, i którey tak bardzo pragną odwlecze się do 10 lub 12 lat, póki Europa nie ustali prawego porządku i nie zwróci do rozumu tchnących rewolucyią Francuzów, Anglików i Niemców, którzy pod pozorem dobra ludu usiłuią rządy obalić. Gabinety Europeyskie zatrudnione są w tey chwili piękną myślą wykorzenienia rewolucyynych i zabiiaiących prawdziwie wolność zasad, i zapewnienia ludom spokoynego używania ich praw przez rzetelne dopełnianie ich obowiązków. Przekonani iesteśmy, że nic nie potrafi ich od tego ważnego celu oddalić, i że za pomocą wspólney konieczności wszystkie Europeyskie Mocarstwa zwalczą w krótce tę rewolucyyną Hydrę, która w tenczas tylko głowę swą podnosi, gdy spuszczoną z oka zostanie.„

Z Londynu d. 5 Października.

Partyia Aldermana Waithman używa wszystkich sposobów do kierowania podług swey woli teraźnieyszym obiorem Lorda Prezydenta. Przy kończeniu każdo-dziennego posiedzenia o godzinie 4 zpołudnia iest zwyczaiem, iż albo kandydaci, albo ich przyiaciele mówią do zgromadzonego na ratuszu ludu, zachęcaiąc go do przychylenia się na ich stronę. Tą razą powyższa partyia używa naygrubszych wyrazów i nie wzdryga się obecnego Aldermana Bridges i iego przyiaciół osobiście obrażać, iak dało się wczoray widzieć, chociaż Bridges miał o 700 głosów więcey od innych dwóch kandydatów. Bridges nie może uprosić się aby był słuchanym, i wczoray zaledwo mógł te słowa przemówić: „Dziękuię wam, Mci Panowie, i pragnę, aby wam ani na robocie, ani na wołowey pieczeni niezbywało.„ Zaraz po nim żądał głosu P. Fearon, na który przy powszechnych oklaskach zezwolono i nastąpiła cisza: „Ubolewam, iż ani Aldermanowi Bridges, ani iego przyiaciołom nie dozwolono mówić, bo przekonany iestem, że wszystko coby powiedzieć mogli, okazałoby tylko iak bardzo sprzyiaią sromotnemu przekupstwu, i że nie maią inney myśli, iak tylko zniszczyć prawa ludu. Powiedziano tu wiele na pochwałę prywatnego charakteru P. Bridges; nie chcę o tem mówić, ponieważ nie mam zaszczytu znać tego Pana zbliska, i o tem obywatele nie stanowią; ale że wystąpił iako człowiek publiczny, przeto musi iako taki utrzymać się lub upaść. Lud nie miał sposobności poznać politycznego charakteru tego P. Aldermana. Znane iego czynności nie są ani tak liczne ani tak świetne iak iego współubiegaczów, których charakter iest nam znany. Natura nie upo-

szaźyła iednych taką śmiałością i bezczelnością, iak drugich. Co się Aldermana Atkins tycze (teraźnieyszego Lorda Prezydenta, tego Matka Natura taką udarowała zdatnością, iż w stanie iest utrzymywać naybezwstydnieysze zasady, które wyznaie. Alderman Bridges nie iest wprawdzie tak wielkiemi udarowany talentami, bo Twórca skleił go tylko z mleka i wody. (Smiech) Pomimo tey słabości, nie radzę iednak obywatelom ufać temu Panu, ponieważ iako narzędzie pewney partyi wiele złego zrządzić może; słowem nie zasługuie wcale na wasze zaufanie. Czyliż w każdym z nas nie wzburza się krew na wspomnienie o sromotnych i obrzydłych zdarzeniach w Manszestrze, wyiąwszy stronników P. Bridges? Czyliż ten Pan nie pochwalił postąpienia Magistratu Manszesterskiego? I takiemuż mężowi chcą obywatele powierzyć pierwszy urząd miasta Londynu? Nikt zapewne ieszcze nie zapomniał, że on w roku przeszłym popierał wybór P. Curtis na reprezentanta do parlamentu, a każdy zna dobrze tego nikczemnego reprezentanta. (Oklaski.) Zgodzicie się pewnie zemną, iż z wszystkich mężów, których lud przeklina, wyiąwszy Aldermana Atkins, który iest nad wszelką krytykę — naywięcey na to przekleństwo P. Will. Curtis zasługuie. Powszechne przysłowie niesie: „Powiedz mi z kim iadasz, a ia ci powiem czem iesteś.„ Widocznie zatem poniżył się P. Bridges, ponieważ przestaie z Aldermanem Atkins i Szeryfem Rotwell„ (Tu stoiący przy mowcy P. Bridges uczynił mu szyderski ukłon.)

Przy dzisieyszym glosowaniu mieli Alderman Bridges 2771, Thorp 1897, Wood 1896 głosów.

Rzeźnicy tuteysi uważaią, iż w żadnym tygodniu nie spotrzebowano tu tyle mięsa, iak w teraźnieyszym wczasie obioru Lorda Prezydenta.

W d. 1 b. m. nayznakomitsi bankierowie, kupcy i inni obywatele tuteysi zebrali się na zgromadzenie pod prezydencyią P. Witmore do gospody Londyńskiey, i uchwalili oświadczenie przeciw podanemu przez radę gminną adressowi do Xcia Rejenta, w którem potępiaią czynione przez burzycielów zamachy rewolucyyne i wynurzaią swoie przywiązanie do Rządu i istnieiących praw kraiowych. Oświadczenie to podpisało iuż przeszło 1500 obywateli i ieszcze zbierane są podpisy. — Podobneż oświadczenia uchwalono na zgromadzeniach obywateli w miastach Great Jarmouth i Halifax. Pierwsze przesłano w kształcie adressu do Xcia Rejenta Lordowi Sidmouth, które mile przyięte zostało.

Niedostatek pieniędzy tak tu iest wielki, iż wexle tracą 15 od 100. Od przybycia tu z Werakrux 2 mill. piastrów i oczekiwanych ieszcze z pewnością 9 mili. podług umowy z Hiszpaniią, podniosły się cokolwiek rządowe papiery.

Hunt dotrzymał swoiego przyrzeczenia i oddalił się z Londynu. Podług iego wyznania, udać się miał na łowy przepiorek. Wiadomsze zaś osoby sądzą, że poiechał na zakup chmielu. Chce zapewne znowu zacząć w Bristol piwo warzyć, i oszukiwać, iak dawniey konsumcyią. Jak sobie bądź, nie potrafi on się, iak pisma Francuzkie lękać się zdaią, na Marata w Anglii wynieść.

Reformatorki w Blackburn - Oldham i innych mieyscach odprawiły zgromadze-

nia, na których uchwaliły, iż poddaiąc się rozporządzeniom mężów swoich, wszystkiemi siłami przykładać się będą do reformy; nie odstępuią iednak od wypicia filiżanki herbaty lub kieliszka wódki i wypaleniaż czasem lulki tytuniu.

Xięstwo Klarencyi bawią ciągle w Dowrze; Xiężna złożona iest mocną chorobą.

Xżę Wellington w podroży swoiey przez kray odwiedził także Plimut, gdzie otrzymał prawo obywatelstwa.

Podług przywiezionych przez woienny okręt Hedpole z wyspy S. Heleny pod d. 9 Sierpnia doniesień iest Bonaparte zdrowy i w lepszym humorze, ale oddawna z domu nie wychodzi. Gubernator Lowe kazał mu zapowiedzieć, iż ieżeli dobrowolnie nie pokaże się przed drzwiami officerowi, który codziennie przekonać się musi o iego życiu, tedy go codziennie odwiedzać będzie. Od tego czasu przechodzi się codziennie chwilę po ogrodzie. Nowy dom iego będzie za kilka miesięcy ukończony, ale sądzą, iż nie będzie się chciał do niego przenieść.

Podług gazet Amerykańskich żołta gorączka panuie w Ziednoczonych Stanach od Bostonu, aż do Charlestown. W Baltimoro umierało na nią do 31 Sierpnia po 24 ludzi codziennie, a w Charlestown niemniey zabierała ludzi. Wszelki związek przecięty iest między Filadelfią i Baltimore.

Z Hiszpańskiey Ameryki mamy tu następuiące wiadomości:

Gazeta z Kurasao pod d. 31 Lipca zawiera co następuie: — "Pod Barcelloną zaszła potyczka między eskadrami Hiszpańską i powstańców; pierwsza pobitą została, poczem ostatni do Pazuelas wylądowali. Hiszpański woienny okręt Nimfa zaledwo w skołatanym stanie doyść mógł do la Guayra, gdzie na wiadomość o przegraney przytrzymano wszystkie okręty. Powstańcy zabrali woienny okręt Tygrys, który w Puerto-Cabello był uzbroiony. Zwycięztwo Jenerała Marino pod Chibero czyli Cautera, połączenie się iego z korpusami Jenerałow Cedono, Zaraza, Bermudez i przybyłemi z Margarita Angielskiemi żołnierzami, zdaie się bydź wróżbą zdarzenia, które powstańcom otworzy bramy miasta Karakas. Wystawić sobie można, iakie maią siły, kiedy od rzeki Oronoko posłać mogli Jenerałowi *St.* Ander 2000 ludzi w posiłku, który iuż aż do *Sagamoso*, nie daleko od stolicy Nowey Grenady, postąpił.,,

List z wyspy S. Tomasza pod d. 4 Sierpnia potwierdza wiadomość o zdobyciu Barcellony i Kumany przez powstańców; w ostatniem mieście dostała się nawet w ich ręce flotylla Hiszpańska. Obawiaią się, kończy ten list, ażeby nim teraźnieyszy odbierzesz, powstańcy nie opanowali także la Guayra, Puerto-Cabello i Karakas.

Podług doniesień z zachodnich Jndyy Jenerał Mac-Gregor znayduie się ciągle ieszcze w Aux-Cayes na St. Domingo i ściągnął znowu do siebie 3 do 400 Anglików. —— Komodor powstańców Aury wpadł do zatoki Dulce w odnodze Honduras, opanował miasto San-Filipey Isabel, nałożył kontrybucyią, zabrał ztamtąd co tylko mógł. Powrócił szczęśliwie do Old-Providence i podzielił pomiędzy ludzi swoich zdobycz.

DODATEK DO Nro 85. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 24 PAZDZIERNIKA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

D. 22 b. m. przybył tu Ces. Rossyyski Radca stanu Obry, iadący z Peterzburga do Wiednia.

Z Warszawy d. 19 Października.

Zbyt krotko dla serca Polaków mieliśmy szczęście widzieć w tey stolicy Nayiasnieyszego Cesarza i Króla, Pana naszego Miłosciwego. Dnia 16 b. m. po ukończeniu iesiennych wielkich obrotów woyska, N. Pan raczył ieszcze łaskawie przyiąć obiad u JO. Xcia Jegomości Namiestnika swoiego w Królestwie, a wieczorem zaszczycił bytnością swoią świetny bal u JW. Senatora Państwa Rossyyskiego, Novosiltzoffa, gdzie blisko do pólnocy bawił wesoło, okazuiąc z wrodzoną Sobie dobrocią naywiększą dla wszystkich gości uprzeymość. Powrociwszy z balu do Zamku, wypoczął nieco, przebrał się i pożegnawszy obecne osoby, wyiechał z Warszawy na powrot do Peterzburga dnia 17 o godzinie w pół do 4tey zrana na Siedlce do Janowa, gdzie chce oglądać stada, a ztamtąd uda się do Neslów pod Terespolem na pierwszy nocleg. Jego Cesarzewicowska Mość, W. Xże Konstanty, odprowadził N. Brata swoiego do Siedlec. Błogosławieństwa wiernych poddanych towarzyszą wszędzie ukochanemu Monarsze.]

Jego Cesarsko-Królewska Mość, Pan nasz Miłościwy, nagradzaiąc gorliwość i talent W. Piotra Aignera Budowniczego Jeneralnego Rządowego, w stawianiu budowli i gmachow Rządowych, raczył go nayłaskawiey zaszczycić orderem S. Stanisława trzeciey klassy.

Sciągnięte tu woyska powracaią w tych dniach do zwykłych swoich leż zimowych.

Z Drezna d. 12 Października.

D. 6 b. m. Arcy-Xężna Karolina Józefa Austryiacka, małżonka Xcia Fryderyka Augusta Saskiego, przybyła na ziemię Saską do Hellendorf, gdzie na iey przyięcie wystawiona była brama tryumfalna, a o godzinie w pół do 7mey w wieczor do Pilnitz, które było rzęsisto oświecone i przyięli ią Xże Antoni Saski i iego małżonka, i tam ostatni nocleg miała. D. 7 wiechała uroczyscie do Drezna; wystrzały z dział zapowiedziały iey wiazd. Na iey

przy ęcie kazał magistrat piękną tryumfalną bramę wystawić. Woysko i gwardyia narodowa stały dwiema rzędami od przedmieścia, którem wieżdżała, aż do zamku. Wiazd nastąpił o godzinie 12. U bramy tryumfalney powitał ią magistrat krotką mową i oddał iey wiersz. O godzinie 7 w wieczor nastąpiło zaślubienie przez Biskupa Pellet, potem była wieczerza u Króla i muzyka w kamerze. D. 8 cały Dwor w gali składał powinszowanie Nowożeńcom. W południe był obiad u Króla, a w wieczor ziazd u Dworu. Tegoż wieczora było miasto oświecone. O godzinie 10 obieżdżał Król z wszystkiemi członkami swey Rodziny oświecenie przy radosnych okrzykach mieszkańców. D. 9 był także obiad u Króla, a w wieczor wielka kantata w teatrza opery, na którą rozesłane były mieszkańcom bezpłatne bilety. D. 10 odbyło się dziękczynne nabożeństwo i *Te Deum* przy wystrzałach dział i ręczney broni, i odgłosie dzwonów odśpiewane zostało. W południe był znowu obiad u Króla, w wieczor bal. — Dziś d. 12 iest w Moritzburg wielkie polowanie na ielenie i dziki. — Jutro wyiedzie ztąd Następca W. Xięztwa Toskańskiego z małżonką swoią na powrot do Florencyi.

Z Hagi d. 9 Października.

D. 6 b. m. mieliśmy ukontentowanie widzieć tu przybywaiącą N. Królowę naszą z Xiężniczką Maryianną, a onegday nayukochanszego naszego Monarchę, który po wyieździe z Brulli znaydował się na popisie woysk pod Meggelen.

Około Bruxelli i w innych Niderlandskich okolicach widać teraz żyto powtórnie Kwitnące i zbieraią pomiędzy nim bławatki. (Toż samo dzieie się pod Hamburgiem.)

W Bruxelli wychodzi gazeta Niemiecka pod tytułem: *Motyl.*

Nakoniec Angielski Jenerał Stamford Raffles ustąpił z wyspy Sumatra i zakładu Padang, które oddawna oddane bydź miały woyskom naszem.

Z Madrytu d. 24 Września.

Królowa oczekiwana tu iest na początku przyszłego miesiąca. Na iey przyięcie przygotowano wielkie uroczystości, i spodziewane są dowody łaski Królewskiey.

Gazeta nasza ogłosiła nakoniec obszerne rozporządzenie urzędu zdrowia w Kadyxie z powodu wybuchłey tam zaraźliwey choroby, w którem zalecone są naysurowsze środki, dla zapobieżenia dalszemu iey się rozszerzeniu. —— Pomór w Kadyxie na 70,000 dus ludności iest codziennie 30 do 40 osób. Gubernatór i woyska do wyprawy oddaliły się w pole, a flota przewozowa z 200 żaglów złożona niema żadnego z miastem związku. (Kadyx z wyspą Leon iest tylko wązką groblą połączony. Miasto na wyspie Leon nazywa się San Fernando. Na przeciwko tey wyspy na stałym lądzie stoi zbroiownia Karakąs, w której choruie także na żółtą gorączkę 2000 robotników. W Puerto Maryia liczącem tylko 4000 i tuż przy zatoce Kadyxkiey leżącem mieście, umarło w przeciągu 3 dni 152 osób.) Z okoliczności tey choroby odpłynienie wyprawy do południowey Ameryki odwlekło się na czas długi.

Przybycie okrętu Hornet z nowemi pismami z Wassingtonu oczekiwane iest z niecierpliwością w Kadyxie. Podług prywatnych doniesień z Madrytu zaprzeczenie zatwierdzenia traktatu względem ustąpienia Floryd, nie nastąpiło iedynie z

powodu utrzymania darowizn, które Król różnym grandom Hiszpańskim tam poczynił, ale dla ważnieyszey daleko przyczyny. Król Ferdynand żąda wyraźnie, aby Rząd Ziednoczonych Stanów obowiązał się nie uznawać żadnego z niepodległych kraiów południowey Ameryki, inaczey nie zatwierdzi rzeczonego traktatu, i to ostanowienie Królewskie Poseł Amerykański, P Forsyth, posłał przez okręt Hornet do Wassingtonu.

Z Sztokolmu d. 5 Października.

Po powrocie Króla rozwiązaną została na czas iego niebytności ustanowiona rejencyia.

Następca tronu uda się d. 12 b. m. do Upsali, gdzie długi czas zabawi, i zwrócić ma uwagę swoią na wszystkie przedmioty akademii i słuchać publicznych lekcyy tyczących się prawa i historyi. Jeden z profesorów miał nawet otrzymać zlecenie wypracowania dla niego kursu teraźnieyszey filozofii. Między innemi osobami iadą z nim byli iego nauczyciele.

Tak zwany Süd-Tilp kanał iest iuż ukończony i w następny czwartek w obecności J. K. Mci i wielu pierwszych urzędników będzie otworzony.

Od Brzegów Menu d. 9 Października.

Professór Herrmann w Minchen podał Seymowi związku Niemieckiego pismo o Lotteryi, w którem odmalował szkodliwość tey gry tak dla *Rządów*, iako i ludów, i uprasza wszystkie związkowe kraie o zniesienie oney.

Xżę Richelieu ziedzie za kilka dni do Düsseldorfu; ale dalsza iego podróż ieszcze nie wiadoma.

Gazety Saskie głoszą umieszczoną w gazecie Norembergskiey wiadomość, iakoby w królestwie Saskiem żydom nadane było prawo obywatelstwa, za zupełnie zmyśloną.

W Kraiu Badeńskim wyszło iuż rozporządzenie rozwięzuiące zupełnie od 1go Października landwerów. —— Z strony W. Xięstwa Badeńskiego członkiem środkowey kommissyi w Moguncyi mianowany iest Dyrektór z Heidelburga Pfister.

W kraiu Wirtembergskim podług nowey konstytucyi każdy obywatel, zdatny nosić oręż, obowiązany iest, z małemi bardzo wyięciami, do służby woyskowey. Każdy, na którego los padnie, obowiązany iest podczas pokoiu 6 lat służyć i musi przez cały ten czas pod chorągwią zostawać. Dla domowych tylko zatrudnień po 9 miesiącach w piechocie, a po 10 w jeździe początkowey służby może bydź na urlop puszczony.

Jezuici w Szwaycaryi staraią się coraz daley rozszerzać; lecz w Freyburgu iest przeciw nim miasto, a do innych kantonów nie są wcale przypuszczonemi.

Z Włoch d. 1 Października.

Na odbytem d. 13 z. m. konsystorzu w Rzymie Papiezki Minister skarbowy X. Guerieri wyniesiony miał bydź na kardynała. Dodaią nawet, iż urząd iego nie będzie więcey osadzony, ale zarządzanie skarbem powierzone zostanie kommissyi z 1 duchownego, 2 świeckich członków i 1 kupca złożoney, pod przewodnictwem Kardynała Consalvi.

Podług gazety Rzymskiey wynoszenie się mieszkańców z Sonino idzie szybkiem krokiem. Wiele rodzin przeniosło się do Rzymu i innych miast.

W Medyiolanie pracuią nieustannie nad wystawieniem kopuły tamteyszego

katedralnego kościoła. Przeznaczone na to dawniey pieniądze obrócił Napoleon na inne cele, na co N. Cesarz wyznaczył na nowo miesięcznie aż do ukończenia po 12,000 Liw.

Jednemu Anglikowi, który zanadto zbliżył się do otchłani Wezuwiusza, wyrzucony kamień zgruchotał tak dalece rękę, iż musiano mu ią oderznąć.

Komitet Towarzystwa Przyiaciół Muzyki w Krakowie.

Zważywszy, że fundusz Towarzystwa z składek rocznych w niniey szym etatowym roku $18\frac{18}{19}$ z powodu iż ledwo trzecia część członków takowe składki opłaciła, nie wystarczył na zaspokoienie istotnych potrzeb Towarzystwa; nim inne zaradzaiące niedostatkowi środki przedsię weźmie, uznał za potrzebę ustanowić:

1. W następuiących miesiącach do ostatniego Grudnia r. b. ci tylko z Członków Honorowych (oprócz Fundatorów) na muzyki popisowe wolne mieć będą wniyście, którzy opłatę całoroczney składki kwitem przez kassyera wydanym udowodnią, w tym razie Kwit taki zastąpi mieysce biletu.

2. Inne osoby iako też i członki Towarzystwa nie uiszczaiące się w opłatach składek rocznych, nie inaczey iak za opłaceniem złp. 2 od iedney osoby wolne wniyście mieć będą.

W Krakowie d. 17 Października 1819.

DONIESIENIA

Po wezwaniu Wierzycieli, upadłego handlu, pod firmą Franciszek Laśkiewicz, w dniu 18tym Lutego r. b. trzykroć uczynionem; a na mocy zapadłego Wyroku Trybunału I. Instancyi, w dniu czwartym m. z. tyleż razy powtórzonem obwieszczeniu, w którem dla niestewaiących, Artykuł 77my Kodexu handlowego Xięgi III prawo swe rozciągnął, ninieyszem zwołuiemy; iednych, którym pretensye przyięte zostały, drugich zaś tylko zastrzeżenie sobie czyniących: a mianowicie, Wydział Dochodów Publicznych W. M. Krakowa, Franciszkę Malczewską, Teklę z Milewskich Laśkiewiczową, Jana Bocnenka, F. J. Kirchmayer i Syna, Franciszka Hahna, Alexandra Donne, Antoniego Pacrewskiego, Starozakonnych Johna Goldwerth i komp; Samuel Schiie, Herschel Binnenfeld z Krakowa, Józefa Hrab: Niemojewskiego z Oleśna, Fryderykę Müller z Strzałkowa, Jana Koehlera, J. G. Schlenkera z Warszawy, A. L. Muhl i komp: z Gdańska, Schüttig i komp: z Görlitz, J. F. Schindler i komp: z Zerbst, Józefa Ritter, Aloizego Paungartner, A. L. Elkan z Wiednia, Xawerego Soldini z Verony, C. C. Lachmann z Greiffenberg, F. W. Tuscany z Pragi, H. C. Platzmann i Synów, F. A. Mainoni de Peter, Thieriot Bassenge, Gühring i Gehard z Lipska, Bogumiła Mahr z Preczowa, Generała Hr. Moraad, Ludwika d'Eichthal z Paryża, i Braci Selostherr z Wrocławia, by w celu połączenia się, i obrania Syndyków ostatecznych w dniu 26tym m. i r. b. o godzinie 4tey po południu w domu Władz Sądowych, przed kommissarzem do tey upadłości delegowanym, osobiście lub przez swych Pełnomocników stawili się. Tam delegowany Sędzia po rozpoznaniu Pełnomocnictw, od Wierzycieli swoim Mandantom nadanych, Protokół sporządzi, a tenczasowi Syndycy reacyą zdawać będą. W skutek zaś Artykułu 80 Kodexu handlowego Xięgi III, na tymże samym terminie, dłużnik upadłey firmy stawić się ma.

W Krakowie dnia 10 Października 1819.

Maciey Stummer
Wincenty Kirchmayer Syndycy.

W dniu 25 Października r. b. o godzinie 3ciey po południu odbędzie się w domu pod L. 195 w żydowskim mieście licytacyia zaiętych w exekucyi sądowey ruchomości iako to: sprzętów rożnych i szuby lisami obkładaney. Chcący licytować raczą się w wyznaczonym czasie i mieyscu zgłosić. —— W Krakowie d. 21 Października 1819.

Henr: Salamoński Kom: Sąd: